

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 119/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti E., a. s. v likvidácii, H., zastúpenej Advokátskou spoločnosťou K., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 20 UL 1/2006 a jeho rozhodnutím č. k. UL 1/2006-105 z 11. mája 2007 a Krajským súdom v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 CoZm 15/2008 a jeho uznesením č. k. 21 CoZm/15/2008-181 z 27. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti E., a. s. v likvidácii, **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2009 doručená sťažnosť spoločnosti E., a. s. v likvidácii, H. (do 4. februára 2009 vedená pod obchodným názvom E., a. s.) (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 20 UL 1/2006 a Krajským súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 21 CoZm 15/2008. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 7. mája 2009.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Senica 6. decembra 2005 domáhala umorenia zmenky vystavenej 22. mája 2001 vystaviteľom Z., a. s., S., pre obchodníka s cennými papiermi S., a. s., B., na sumu 12 665 972 Sk so splatnosťou 22. mája 2002 v P., a. s., M.. Okresný súd Senica 20. decembra 2005 vec postúpil okresnému súdu ako miestne príslušnému, kde sa konanie viedlo pod sp. zn. 20 UL 1/2006.

Dňa 23. januára 2007 sa na okresný súd bez predvolania dostavili Ing. J. C., M., a JUDr. P. K., P., Č., a vyššia súdna úradníčka Mgr. E. Š. za prítomnosti notárky JUDr. I. K., B., ich bez prítomnosti sťažovateľky ako navrhovateľky vypočula a spísala úradný záznam. Z úradného záznamu vyplýva, že spoločnosť A., s. r. o., P., Č., ktorej konateľom je JUDr. P. K., má zmenku u seba a v zákonnej lehote vyplývajúcej z uznesenia okresného súdu č. k. 20 UL 1/2006-34 z 19. septembra 2006 ju prihlasuje na súde a súčasne podáva námietky proti umoreniu zmenky. Z úradného záznamu ďalej vyplýva, že 23. januára 2007 bol vyššej súdnej úradníčke predložený aj originál zmenky na nahliadnutie s tým, že táto potvrdila, že kópia umorovanej zmenky na č. 1. 67 súdneho spisu doslovne súhlasí s originálom, ktorý predložil konateľ spoločnosti A., s. r. o. Následne bol potom uznesením okresného súdu č. k. 20 UL 1/2006-105 z 11. mája 2007 návrh na umorenie zmenky zamietnutý. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré odôvodnila v zásade tým, že nemala možnosť vyjadriť sa k obsahu originálu predloženej zmenky. Poukázala na skutočnosť, že okresný súd ju ani dodatočne neinformoval o tak závažnom procesnom úkone, akým bolo predloženie umorovanej zmenky. V prípade, ak by bola sťažovateľka prizvaná na vykonanie dokazovania predložením originálu umorovanej zmenky, mohla by už pred vydaním uznesenia okresného súdu uplatňovať prípadné ďalšie vyjadrenia, stanoviská a návrhy na doplnenie dokazovania. Namietala tiež,

že okresný súd pred vydaním uznesenia prijal jednostranne od ostatných účastníkov konania informácie a rokoval s nimi bez jej účasti o skutkovej podstate prerokúvanej veci, ako aj o procesných otázkach, ktoré na ňu môžu mať vplyv, a práve na výsledkoch tohto rokovania založil uznesenie o zamietnutí návrhu na umorenie zmenky. Nesprávny procesný postup okresného súdu podľa tvrdení sťažovateľky teda jednoznačne zapríčinil, že sa jej ako navrhovateľke znemožnila realizácia procesných práv priznaných v občianskom súdnom konaní na účel obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Postupom okresného súdu sa podľa tvrdení sťažovateľky jej odňala možnosť konať pred súdom.

3. Uznesením krajského súdu č. k. 21 CoZm 15/2008-181 z 27. februára 2009 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Podľa názoru krajského súdu skutočnosť, že sa okresný súd s originálom zmenky oboznámil v neprítomnosti sťažovateľky a o tomto úkone sťažovateľku neinformoval, a tak jej neposkytol možnosť predkladať ďalšie vyjadrenia a prípadne návrhy na doplnenie dokazovania, vzhľadom na právnu úpravu konania o umorenie listín obsiahnutú v ustanoveniach § 185i až § 185s Občianskeho súdneho poriadku nemožno považovať za odňatie možnosti sťažovateľky konať pred súdom a uplatňovať svoje procesné práva. Sťažovateľka realizovala svoje procesné právo na podanie odvolania. Vo svojom odvolaní podanom okresnému súdu 30. mája 2007 však nespochybnila zásadné zistenie okresného súdu, že predmetná zmenka nie je stratená ani zničená, pričom práve táto skutočnosť mala pre rozhodnutie zásadný význam.

4. Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy. V posudzovanom prípade je totiž zjavné, že všeobecné súdy nedali sťažovateľke (ako účastníčke konania) možnosť, aby bola prítomná pri prerokovaní veci a mohla sa vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy s tým, aby napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu boli zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Napokon požaduje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

5. Z uznesenia krajského súdu č. k. 21 CoZm 15/2008-181 z 27. februára 2009 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 20 UL 1/2006-105 z 11. mája 2007 v spojení s doplnčacím uznesením č. k. 20 UL 1/2006-134 z 28. januára 2008 a uznesením č. k. 20 UL 1/2006-139 z 2. mája 2008. Odvolacie námietky sťažovateľky, podľa ktorých sa okresný súd dôsledne neriadil ustanoveniami § 18 a § 122 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj čl. 152 ods. 4, čl. 48 ods. 2 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a svojím procesným postupom jej odňal možnosť konať pred súdom tým, že prijal informácie od ostatných účastníkov konania a rokoval s nimi bez jej účasti, nie sú dôvodné. Konanie o umorenie listín je svojím charakterom nesporovým konaním, ktoré sa nespravuje zásadami ústnosti a priamosti, čoho výrazom je ustanovenie § 185j ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd o návrhu rozhoduje bez pojednávania. Súd nestanovuje termíny pojednávania na vykonávanie dokazovania za prítomnosti účastníkov konania, a preto je logické, že ani osoba, ktorá návrhu odporuje predložením listiny, o umorení ktorej sa koná, listinu nepredkladá za ich účasti vo vopred stanovenom termíne. Skutočnosť, že sa okresný súd oboznámil s originálom zmenky v neprítomnosti sťažovateľky a pred svojím rozhodnutím ju o tomto úkone neinformoval, a tak jej neposkytol možnosť predkladať ďalšie vyjadrenia a návrhy na doplnenie dokazovania, vzhľadom na právnu úpravu konania o umorenie listín obsiahnutú v ustanoveniach § 185i až § 185s Občianskeho súdneho poriadku nemožno považovať za odňatie možnosti sťažovateľky konať pred súdom a uplatňovať jej procesné práva. Sťažovateľka realizovala svoje procesné práva na podanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu. Keďže ním však nespochybnila správnosť zistenia, že predmetná zmenka nie je stratená ani zničená (čo má pre rozhodnutie zásadný význam), krajský súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

6. Ako vyplýva zo spisu okresného súdu sp. zn. 20 UL 1/2006, s ktorým sa ústavný súd podrobne oboznámil, sťažovateľka nepodala proti uzneseniu krajského súdu č. k. 21 CoZm 15/2008-181 z 27. februára 2009 dovolanie a uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. apríla 2009.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 20 UL 1/2006, nie je daná právomoc ústavného súdu o tejto časti sťažnosti konať a rozhodnúť.

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. V danom prípade bolo proti uzneseniu okresného súdu prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky mal krajský súd v odvolacom konaní, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Sťažovateľka možnosť podania odvolania proti rozhodnutiu okresného súdu využila a o jej odvolaní rozhodol krajský súd. Z uvedeného dôvodu sa touto časťou sťažnosti ústavný súd nemohol zaoberať.

9. Odlišná je situácia v tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 21 CoZm 15/2008. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za neprípustnú.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého postupom všeobecných súdov jej bola ako účastníčke konania odňatá možnosť konať pred súdom. Nemohla byť prítomná pri predložení údajného originálu zmenky, a preto nemohla uplatniť v tejto súvislosti svoje stanoviská a prípadné procesné návrhy.

Z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na povahu námietok uplatňovaných sťažovateľkou je nepochybné, že mala možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. Prípustnosť tohto dovolania vyplýva z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Dovolanie treba považovať za účinný opravný prostriedok, na ktorého použitie bola sťažovateľka oprávnená. Nevyužitie tohto prostriedku zakladá neprípustnosť sťažnosti.

K dosiaľ uvedenému treba dodať, že sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom netvrdila (tým menej preukázala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup vyplývajúci z ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010